

Rapport 'rankings en positionering 3TU's'

De TU's doen het goed in veel (inter)nationale rankings. Dat is een knappe en belangrijke prestatie. Het is echter ook duidelijk dat niet alle rankings even betrouwbaar en eenvoudig te begrijpen zijn. Daarom hebben de drie TU's feiten, cijfers, do's en don'ts over rankings op een rij gezet. Zo kunnen rankings beter op hun waarde geschat worden.

Het rapport helpt om bij communicatie over rankings een systematisch en genuanceerd beeld te kunnen geven over de achtergronden en methodes van verschillende rankings. Daarmee is duidelijk te maken wat de plaatsen op de rankings precies betekenen.

Ook is in 3TU-verband afgesproken gezamenlijk een impuls te geven aan de verbetering van methodes en de wijze waarop de scores worden gepresenteerd. 3TU vraagt in dit kader bijvoorbeeld meer aandacht voor de resultaten van de gespecialiseerde rankings.

3TU wil de bevindingen uit het rapport 'rankings en positionering 3TU's' in het bredere VSNU verband bespreken om als universiteiten op nationaal niveau een genuanceerd beeld over rankings te bewerkstelligen.

Samenvatting 'rankings en positionering 3TU's'

Ranking is een methode om de kwaliteit van onderwijsinstellingen in kaart te brengen. Op basis van een aantal output- en kwaliteitscriteria geven rankings scores aan instellingen op het gebied van onderwijs, onderzoek en valorisatie. De rankingpositie hangt sterk af van de gekozen output en kwaliteitscriteria, het gewicht dat aan de criteria toegekend wordt en de statische methode voor de verwerking van de data.

Nationale en internationale rankings

De belangrijkste nationale rankings zijn allemaal onderwijsrankings, namelijk de Keuzegids Bachelor, Keuzegids Master en de ranking van Elsevier. Er zijn verschillende kritiekpunten op deze rankings. Bijvoorbeeld dat veelal minimale verschillen in scores toch leiden tot een rangschikking en daarmee suggereren dat er (ten onrechte) een wezenlijk verschil in kwaliteit bestaat.

Internationale rankings besteden vooral aandacht aan onderzoeksprestaties (publicaties, citaties, prijzen) waarbij men gebruik maakt van Web of Science of Scopus. Daarnaast speelt in sommige rankings reputatie een belangrijke rol. De nieuwe THE-ranking is de enige met veel aandacht voor onderwijs. Er verschijnen steeds meer internationale rankings die niet alleen bestaan uit algemene rankings, maar ook uit gespecialiseerde rankings per onderzoeksveld en –discipline. Er is veel kritiek op de internationale rankings op inhoud, methode en gebruikte data. Het opvallende is dat de methodes die de meeste kritiek krijgen (de QS- en THE-ranking), ook de meeste media-aandacht genereren. Dit komt doordat deze twee tot de eerste internationale rankings behoorden en/of nauwe banden hebben met mediaorganisaties.

Nieuwe initiatieven

Er worden een aantal nieuwe internationale ranking- en classificatie-initiatieven ontwikkeld die tegemoet komen aan de kritiek op de bestaande rankings (AHELO, UIRC, CHE, U-map). Ze besteden meer aandacht aan onderwijs en valorisatie, vergelijken niet hele universiteiten maar onderzoeksvelden en opleidingen, tellen niet allerlei indicatoren arbitrair bij elkaar op en geven instellingen geen nummer op een lijst maar delen deze in brede groepen in. Een nadeel van de nieuwe initiatieven is dat ze grotendeels gebaseerd zijn op gegevens die instellingen zelf aanleveren (dus meer kans op fouten en manipulatie). Daarnaast leveren ze zo veel informatie op dat media, en instellingen zelf, toch weer rankings gaan maken.

3TU en rankings

Nederland staat met veel universiteiten in de algemene internationale rankings. Ze staan echter zelden in de top, maar meestal tussen plaats 50 en 200.

De drie TU's staan echter vooral laag in de rankings waar aantallen publicaties en citaties een belangrijke rol spelen zonder dat deze gecorrigeerd worden voor de velden van onderzoek. Rankings die hier wel voor corrigeren (zoals de kroonindicator van de Leiden-ranking), en rankings die ook aandacht besteden aan onderwijs en/of valorisatie (zoals de QS- en THE-rankings), pakken beter voor de drie TU's uit.

De nieuwe ranking- en classificatie-initiatieven die ontwikkeld worden zoals AHELO, UIRC, CHE en U-map houden veel beter rekening met het specifieke karakter van elke instelling. Daarnaast richt een aantal van deze initiatieven zich expliciet op universiteiten binnen het veld van engineering, zoals bijvoorbeeld AHELO.

In 3TU-verband wordt geconcludeerd dat deelname aan gespecialiseerde rankings door de drie TU's het meest interessant is. Daarnaast is het wel belangrijk te participeren in algemene rankings als de THE- en U-map. Van belang is het om de gehanteerde methodes bij rankings goed in beeld te krijgen door bijvoorbeeld als universiteit te participeren in pilots. Indien opportuun zal 3TU als eenheid participeren in rankings.